

hiện hành vi tình dục an toàn (*SAFE SEX*), không quan hệ bừa bãi...v.v... được như thế, cũng đã ngăn chặn đáng kể sự lây lan của HIV.

Tại các tỉnh, thành phố lớn trong cả nước đều có những điểm tham vấn về AIDS/SIDA

THÔNG BÁO

THAM VẤN HIV-AIDS (SIDA) THAM VẤN MIỄM PHÍ

Điều quan trọng hàng đầu là phải theo dõi thông tin, vì cho dù có tìm được phương tiện đối phó hữu hiệu : thuốc đặc trị, vaccin... chẳng nữa, trong thế kỷ XXI nhân loại vẫn phải chung sống với HIV không biết đến bao giờ, giống như những bệnh lây lan bằng đường tình dục khác.

182. Có phải là "bệnh hoa liễu" không ?

Theo cách gọi trước kia thì là "bệnh hoa liễu", ngụ ý lây truyền từ gái mãi dâm :

*Xá chi liễu ngô hoa tuồng,
Lâu xanh rồi cũng là phường lâu xanh.*

như cụ Nguyễn Du đã mô tả.

Tuy nhiên, hiện nay, loại bệnh này đã rời khỏi môi trường "cổ hủu" để hoành hành trong đủ mọi tầng lớp xã hội có khả năng sinh hoạt tình dục, tức ở độ tuổi từ 20 đến 60, nên được gọi là bệnh lây lan qua đường tình dục (STD : *Sexually Transmitted Diseases*) mà đến cuối năm 1994, tổng số đã lên đến gần 30, kể cả SIDA/AIDS.

183. Sao lại nhiều vậy ?

Thời còn gọi là "hoa liễu", chỉ có 4 bệnh chính : giang mai, lậu, hạ cam mềm và hột xoài. Hiện nay, có gần 30 tác nhân được kể như lây qua đường sinh hoạt tình dục, thuộc đủ mọi chủng loại : vi khuẩn (*lậu, giang mai...*), virus (*viêm gan B, herpes...*), ký sinh (*roi trùng Tricho-*

monas...), nấm (*Candida*...)...v.v... Theo Tổ chức Y tế Thế giới, mỗi năm có khoảng 250 triệu người mắc bệnh, tạm thời ổn định tại các quốc gia công nghiệp, nhưng lại là vấn đề Y tế- Xã hội lớn của những nước đang phát triển. Đầu tiên và đáng sợ nhất, sau AIDS/SIDA, là *giang mai*, với hàng mấy trăm năm lịch sử.

184. Nghe nói giang mai có thuốc điều trị hiệu hiệu lâm mà ?

Đúng. Như vậy đủ thấy rõ vấn đề phức tạp đến mức nào. Kể từ ngày Pénicilline được phát minh từ nửa thế kỷ nay, dược phẩm này vẫn luôn tỏ ra *rất hữu hiệu* trong điều trị giang mai là điều *hiếm thấy* trong Y học. Những người dị ứng với Pénicilline, lại còn có thể dùng Tétracycline, Erythromycine, Doxycycline...v.v..., ấy vậy mà giang mai vẫn tồn tại như một thách thức đối với con người.

185. Bệnh diễn tiến ra sao?

Giang mai diễn tiến qua ba thời kỳ :

* **Giang mai thời kỳ 1 gồm 2 đặc điểm :**

- *Tiền huyết thanh* tức thời gian ủ bệnh sau khi bị lây (*thời gian chuyển đổi hoặc cửa sổ của AIDS/SIDA*) thường xảy ra âm thầm và không triệu chứng, xét nghiệm máu cũng không thể biết, kéo dài khoảng 10 đến 100 ngày, sau đó đến :

- *Huyết thanh*, tức xét nghiệm máu bắt đầu chuyển

từ *âm tính* thành *đương tính*, ngoài ra, không còn dấu hiệu nào khác.

Biểu hiện lâm sàng giang mai hầu như đã thuộc về lịch sử, do tình hình sử dụng kháng sinh bừa bãi hiện nay, rất ít khi thấy nổi "săng" tại cơ quan sinh dục, như mô tả trong sách vở.

* **Giang mai thời kỳ 2 :** Có thể kéo dài 2 năm, thường kèm theo nhiều biểu hiện, triệu chứng như *đào ban* (nổi mề đay nhưng không ngứa), *hạch toàn thân*...v.v...

Hai thời kỳ 1 và 2 gọi là GIANG MAI SỚM, đáp ứng rất tốt với điều trị, thường khỏi hoàn toàn, và "xóa sạch vết tích", tức huyết thanh *âm tính* trở lại như thường.

* **Giang mai thời kỳ 3** hay GIANG MAI MUỘN bắt đầu khi các triệu chứng ở thời kỳ 2 lặn mất. Nếu người bệnh không biết, cũng tự lặn mất, nhưng thường là do điều trị bằng kháng sinh một tình trạng nhiễm khuẩn nào khác. Trong trường hợp này, thuốc chỉ đủ để làm triệu chứng nhanh chóng biến mất chứ chưa đủ "giải quyết tận gốc" giang mai.

Điều trị "giang mai muộn" khá bấp bênh và nếu dứt về mặt triệu chứng, xét nghiệm vẫn có thể *đương tính* lâu dài, thậm chí mãi mãi, thành *một vết sẹo sinh học*.

Bệnh gây thương tổn trên da, niêm mạc, nhiều khi cả xương, thần kinh...v.v... và thường để lại di chứng sau điều trị.

Cũng như với AIDS/SIDA, xét nghiệm máu vẫn là chủ yếu, một lần nữa, do việc sử dụng kháng sinh bừa bãi, các triệu chứng lâm sàng rất dễ mất, ít xuất hiện

hoặc khó phát hiện. Từ ngày bùng nổ SIDA, *giang mai* đã tỏ ra nguy hiểm hơn rất nhiều, và được xem như một trong những trường hợp " *nhiễm trùng cơ hội*" phổ biến nhất, trong bệnh cảnh khó điều trị vô cùng, với khả năng gây tai biến nghiêm trọng, đe dọa tính mạng bệnh nhân.

Tiếp theo, thường gặp nhất ở phụ nữ, và thuộc "phạm trù" này, là các tác nhân gây *viêm niệu đạo, âm đạo*, với biểu hiện "chủ lực" gồm : huyết trắng, tiểu buốt rát, giao hợp đau...v.v...

186. Những tác nhân đó nhiều không ?

Khá nhiều. Đầu tiên là *lậu*, với mủ chảy ra từng giọt, thường thấy ở đàn ông nhiều hơn, như :

Đêm khuya khác lậu canh tàn,

Gió cây trúc lá trắng ngàn ngâm sương

(Kiểu)

Bệnh đã được biết từ thời cổ đại và hiện vẫn hoành hành dữ dội, thoải mái, thản nhiên... trước đủ loại kháng sinh uống, tiêm, đặt tại chỗ... mà con người không ngừng nghiên cứu để đối phó. Chính vì vậy nên "*thời gian ủ bệnh*" rất khó xác định, từ trong vòng 12 giờ đến 15 - 20 ngày, ở nam giới. Nhiều ông đi "bia ôm" buổi tối, chỉ mới sáng hôm sau đã đi tiểu buốt nóng "như nước sôi". Ở phụ nữ, thường rất khó phát hiện, do trên 90% hầu như không thấy triệu chứng, nhưng lại là một "ổ lây truyền" đáng kể, nếu "làm nghề" mại dâm.

Ngoài "*lậu*", viêm nhiễm sinh dục còn do nhiều tác

nhân như Chlamydia, Ureaplasma, Trichomonas, Candida hay các loại vi khuẩn, virus khác...v.v... gây ra, ngày càng bành trướng và "liên tục gia tăng" trên toàn thế giới, nhất là tại các nước đang phát triển. Bệnh thường rất dai dẳng, nhiều khi kéo dài nhiều năm do "lây qua lây lại". Điều trị cần phải tiến hành đồng loạt trên CẢ HAI NGƯỜI, nhưng lại thường ít thực hiện đầy đủ. Dù sao, từ ngày số người mang bao cao su gia tăng (*vì sợ bị SIDA*), tỷ lệ phát triển của các bệnh "lây lan bằng đường tình dục" cũng có chậm đi thấy rõ, nhưng rất tiếc là chỉ tiến, chứ chưa thấy lùi.

187. Còn các bệnh khác ?

* **Hạ cam mêm** có đặc tính chủ yếu là gây loét bộ phận sinh dục và thường kèm theo biến chứng *viêm hạch*, hiện nay, tuy không phổ biến, nhưng vẫn còn thấy rải rác tại các phòng khám da liễu, nhất là ở tuyến huyện.

* **Hột xoài** cũng rất hiếm so với ngày xưa, biểu hiện bằng các hạch bị viêm, cứng, đau, gộp thành khối ở bẹn hoặc đùi. Mỗi hạch sẽ tạo ra lỗ rò và nhiều lỗ rò hợp thành... vôi hoa sen, như bình tưới nước, trước đây vài mươi năm là một trong những chuyện "tiểu lâm" thường hay được kể.

188. Mào gà là như thế nào ?

Mào gà là những u lạnh, giống như ... mào gà, do virus có hình dạng của loại virus gây ra "mụn cóc" tạo

nên. Tuy chỉ sùi da, không đau, không ngứa, nhưng *mào gà* có khả năng lan rộng cả vùng sinh dục và hậu môn. Điều trị bằng chiếu tia Laser tác dụng rất tốt, nhất là ở phụ nữ bị "trên diện rộng".

189. Còn Herpès ?

Herpès (đọc : *ec-pét*) là dạng nhiễm virus rất thường gặp ở mặt và bộ phận sinh dục, biểu hiện bằng các mụn nước nhỏ, mọc thành chùm, sau đó dập ra, đóng mào, và biến mất không để lại sẹo.

Tuy lành tính, nhưng Herpès rất hay tái phát, thậm chí có thể đeo đuổi cả đời, hiện nay, mọi loại thuốc điều trị như đối với bệnh virus nói chung đều chưa đem lại hiệu quả thỏa đáng.

190. Muốn điều trị các bệnh này phải làm sao ?

Trước hết, cần ý thức thật rõ ràng đối với các bệnh nói trên, nhất là SIDA/AIDS. Mỗi trường hợp bệnh mới, không phải là *một người bệnh mới*, mà là *một ổ lây mới*, có khả năng lan truyền và nhân lên. Do vậy, điều trị hết, không chỉ là hết bệnh với người đó, mà là *xóa một ổ lây đối với cộng đồng xã hội*.

Tất cả mọi bệnh lây lan qua đường tình dục đều phải được điều trị tại bệnh viện, trạm Da liễu, hoặc các bác sĩ chuyên khoa Da liễu, để sử dụng đúng thuốc, đúng liều, đủ thời gian cần thiết. Cho dù "tế nhị" "khó bộc lộ" cũng

không nên tự điều trị lấy, vì như đã nói, vấn đề quan trọng nhất là cắt đứt đường lây lan.

Ngoài ra, trong số các bệnh nói trên, ít nhất cũng có một loại có thể được tiêm ngừa hữu hiệu là *viêm gan B do virus*.

191. Viêm gan B là như thế nào ? Có thực sự ghê gớm như dư luận đồn đại không ?

Viêm gan do virus B gây ra, nên tất nhiên không điều trị được, là bệnh truyền nhiễm trên quy mô toàn cầu, tập trung vào lứa tuổi từ 16 đến 40, với hơn 300 triệu người mang mầm bệnh, nhiều nhất ở các nước Đông Nam Á và châu Phi. Tại TP. Saigon, nghiên cứu sơ bộ cho thấy có khoảng 10% dân số mắc bệnh.

Tuy nhiên, *viêm gan B* không hề là con "ngoáo ộp" như dư luận đồn đại, vì sau khi khởi phát, từ 80 đến 90% bệnh nhân sẽ phục hồi hoàn toàn, 10 - 20% còn lại sẽ trở thành mãn tính, chỉ một số nhỏ (1/5) trong những người đó có thể bị biến chứng "xơ gan" hay "ung thư gan".

Bệnh lây lan qua đường tình dục với tần suất cao hơn AIDS/SIDA rất nhiều, do chỉ đòi hỏi một số lượng máu rất ít. Ngoài ra, *virus viêm gan B* hay HBV (*Hepatitis B Virus*) còn hiện diện trong mồ hôi, nước tiểu, nước bọt, nước mắt, mật, phân... chưa kể *máu* là chính, cùng với chất dịch âm đạo, tinh dịch, như HIV trong AIDS/SIDA.

Tuy nhiên, điều khác biệt cần nhận mạnh, *viêm gan B* lại là bệnh lây lan bằng đường tình dục DUY NHẤT

có thuốc tiêm ngừa hữu hiệu. Do vậy, mặc dù giá thuốc có hơi cao, nếu đủ điều kiện tài chính, nên thực hiện tiêm ngừa cho em bé sơ sinh để được *bảo vệ suốt đời*, ít ra là trong phạm vi từng gia đình. Với những người trong hạn tuổi từ 16 đến 40, nếu chịu được khoản chi phí này, cũng nên tiêm ngừa "cho nó yên tâm".

Cõi Thiên Thai <http://www.coithienthai.com>